

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE

Fakulta agrobiológie
a potravinových zdrojov

Katedra špeciálneho chovateľstva

Ing. Martin Fik, PhD. – Ing. Jaroslav Andreji, PhD.

ZÁKLADY VÝCVIKU PSOV

Nitra 2021

Vydala Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
vo Vydavateľstve SPU

Obsah

Obsah	3
Úvod	9
1 Organizácia chovu psov a vymedzenie základných pojmov	11
História výcviku psov	11
Výcvik psov v 20. – 21. storočí	12
Rozdelenie plemien podľa FCI	12
Výber plemena psa	16
Výber jedinca podľa pohlavia	16
Výber jedinca	16
Systém chovu psov na Slovensku	17
Chov psov bez preukazu o pôvode	18
Plemeno ako taxonomická jednotka	18
Vymedzenie základných pojmov	19
Chovateľská stanica	20
Úplný preukaz o pôvode (rodokmeň) FCI	21
Uchovnenie jedinca	21
Smernica definujúca obchodníkov so psami, osoby spolupracujúce s obchodníkmi so psami a chovateľov psov bez preukazu o pôvode (SKJ, 2014)	22
Chovateľské kluby	23
2 Anatómia psa, konštitúcia a hodnotenie exteriérových vlastností	25
Chrup psa	25
Hodnotenie telesných rozmerov	33
Pohyb psa	34
Hodnotenie pohybu	35
Exteriérový štandard plemena	35
Výstavný poriadok	35
Klasifikácia psa na výstave	38

Tituly na výstavách	39
3 Povahové vlastnosti psov	41
Vplyv povahy na výcvik psov	41
Rozdelenie typov temperamentu podľa I. P. Pavlova	42
4 Výcvik psa	45
Základy etológie psov	45
Význam hry	45
Výstavný výcvik psov	46
Socializácia psa	47
Socializácia šteňaťa s ostatnými psami	48
Socializácia šteňaťa na verejnosti	48
Socializácia s inými zvieratami	48
Začiatok a koniec výcviku psa	49
Činitele ovplyvňujúce dobu výcviku	49
Výcviková zrelosť	50
Teória učenia	50
Druhy učenia	51
Učenie pomocou klikra	53
Shaping	53
Podmieňovanie I. P. Pavlova	54
Povely	54
Podnety	55
Reflexná teória	56
Vplyv prostredia na tvorbu reflexných oblúkov	57
Vznik reflexného oblúka	57
Reflexný reťazec	59
Vybrané príklady tvorby reflexných oblúkov	59
Pomalé vykonanie cviku	60

Nahradenie povelu iným povelom	61
Narušenie reflexného oblúka – zvrhnutie cviku	61
Prekonávanie strachu	62
Trest a odmena	62
Motivácia psa	63
Pozitívna motivácia	63
Negatívna motivácia	63
Zákazy	63
Formy výcviku	64
Hravá forma výcviku	64
Povzbudzujúca forma	64
Parforsná forma – nútený výcvik	65
Metódy výcviku	65
Mechanická metóda	65
Dráždivá metóda	65
Kontrastná metóda (metóda cukrík a bič)	66
Napodobňovacia metóda	66
Prostredie pre výcvik psa	67
Základný výcvik psov	67
Pes nedocvičený, precvičený a zradený	68
Pomôcky pre základný výcvik	70
Obojok	70
Vôdzka	71
Dlhá šnúra	72
Aportovacia činka – kozlík	73
Píšťalka	73
Kliker	73
Dumy a vypchaniny	73
Prútik	73

Využívanie elektrických výcvikových obojkov	74
Využívanie protištekanie obojkov	74
Vhodný vek na základný výcvik	75
Výcvik jednotlivých cvikov základnej poslušnosti	75
Privolanie	75
Sadnutie	76
Eahnutie (daun)	76
Chôdza na remeni a voľne	77
Zostatie na mieste	79
Naučenie psa cestovať v aute	80
Výcvik v preskakovaní	80
Kľud po výstrele	80
5 Pracovné vlastnosti psov a teória pachu	82
Vlastnosti psov využívané v pracovnej kynológii	82
Vrodené vlastnosti poľovných psov	82
Charakteristika skupín poľovných psov	84
Teória pachových prác	85
Pach	85
Pachové konzervy	86
Pachový vnem	86
Vplyv prostredia na pachové vlastnosti stopy	86
Vplyv klimatických podmienok na pachové vlastnosti stopy	87
Druhy pachových stôp	87
6 Prinášanie – aportovanie	89
Hravá forma výcviku aportovania	89
Postup hravej formy prinášania	89
Donucovací spôsob – nútený – parforný spôsob (parforná forma)	90

Aport podľa Jindřicha Steinitza (Steinitzová metóda)	91
Technika správneho uchopenia a prinášania zveri	93
7 Špeciálny výcvik psov	95
Služobná kynológia	95
Obrana	96
Fázy výcviku obrany	97
Športová kynológia	98
Pachové práce	98
Poslušnosť	99
Obrana	99
Figurant	99
Výcvik v stopovaní	100
Postup založenia stopy	101
Výcvik v stopovaní poľovných plemien	103
Výcvik na prirodzených stopách zveri	104
Výcvik na umelých stopách zveri	104
Postup založenia umelej stopy zveri	104
Postup výcviku na umelej stope zveri	105
Využitie psov v kanisterapii	110
Použitá literatúra	112